

Előfizetési feltételek
 helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:
 Egész évre 6 frt — kr.
 Fél évre 3 frt — kr.
 Negyedévre 1 frt 50 kr.

Hirdetések díja:
 □ centiméterenként 3 kr. Kereskedők és gyárosok külön árképeztéssel részesülnek.

Bélyegdíj 30 krajczár.

Nyílt tér sora 20 kr.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyenyedi Könyvnyomda és Papír-árugyár részvénytársaság
 Főter 38. szám alatt,
 hova ugy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Választó-falak nélkül.

(L. I.) Az ország minden részéből egybegyűlt középiskolai tanárok Debreczenben tartják e sorok írásakor rendes évi közgyűlésüket. A jövő generáció nevelői, mikor az iskolai év bevégeződik, a jól kiérdemelt pihenés előtt, mikor még a tapasztalás közvetlensége melegíti át meggyőződésüket, a nevelésnek és tanügyi politikának fontos kérdéseit beszélnek meg rendesen. Most is úgy tesznek. De ezen szép elveknél, a tárgyalások gazdag eredményénél sokkal inkább meghatott bennünket az a tüntetés-szerű lelkes hangulat, mely az elnöki megnyitó szavait követte. Azt fejtegette ez a megnyitó beszéd, Beöthy Zsolt klasszikus szép beszéde, hogy a magyar közművelődés munkájából ki kell irtani minden felekezeti túrelmetlenséget, és hogy minden felekezethez egyesülnie kell a hazafias nevelésügy szolgáltatásában.

Nem új dolog az, amit Bóthy Zsolt gyönyörű szavaiban elmondott. De különös fontosságot nyer az által, hogy a magyar közművelődés országos ünnepe alkalmából s olyan hallgatóság előtt mondotta, mely az ország legkülönbözőbb vidékein lakó s mindenféle vallású intelligens polgárait volt hivatva képviselni. Ennek a gyűlésnek 300 tagja és Debreczen városának színe-java volt az, mely tapsviharban zúgott fel, midőn az elnök a nemzeti érzületnek nevelését s a hazafias gondolatban minden magyar embernek együttes munkálkodását mindenféle felekezeti érdekektől szentebb, magasabb kötelességnek hirdette.

Vajha ezen szép eszmék necsak ünnepi hangulatunkat ekesítsék; vajha azon gyűlésnek tagjai azzal a szent fogadással mennének el otthonukba, hogy a maguk részéről minden olyan választó-falak ledöntésén, melyek régi, de idejét-multa, sőt értéktelen tradíciókból, előítéletből s elfogultságból építve a magyar társadalom együttes munkálkodását gátolják, készséggel közreműködnek!

Teljes tisztelettel vagyunk a régi idők emlékei iránt, mikor azok régiségük címén tőlünk tiszteletet, kegyeletet, sőt büszkeséget követelnek. De nem érthetünk egyet azzal a felfogással, mely minden félszeregsé iránt, csupán a régiség címén, még akkor is, ha az újabb idők követelte haladást akadályozza, privilégiumot igényel.

Nemcsak felekezetek szerint vagyunk megoszolva; nemcsak alattomos nemzetiségi törekvések ostromozzák meg a nemzeti haladásnak azt a sikeres szolgálatát, azt az erőt, melyet egy nyelvű és egy vallású, tehát egy törekvésű nemzetek meg tudtak valósítani. A munka és munkás értékéről is nagyon eltérők a véleményeink; s ezen eltérő vélemények nem ritkán mellőzésre, kicsinylésre, sőt bántalomra vezetnek. A helytelen felfogás alapján aztán könnyen megterem a társadalmi osztályok mesterkelt megkülönböztetése, amely ismét csak választó-fal lesz, s egygyel több akadály a együttes munkálkodásnak.

A nemzeti fejlődés folytonos és fáradságos, minden irányú és intenzív munkásságot követel. Erre a célra a hazának minden polgára közreműködhetik; az egyik vezető szavának tekintélyével, a másik elméleti képzettségével, a harmadik aldozatkészségével, a negyedik tollával, az ötödik kezemunkájával, ismét másik töképenének gyümölcsötözésével. Minden tisztességes munkának megvan a maga nemzetgazdasági fontossága. Csak a munkátlanság, közönséges néven naplopás az, mely soha és senkiben nemcsak tiszteletr, de kíméletre sem tarthat számot. És nálunk még mindig kísért a munkának tradíciók szerint való osztályozása; mindig találkozunk olyan idétlen felfogással, mely az embert nem képzettsége és jelleme, hanem ruhája vagy egyéb külső attribútumai szerint különbözteti meg és e czímen speciális önértéket, vagy éppen jogokat engedélyez. Még mindig nem ismerjük fel és nem becsüljük meg eléggé azt a nagy tőkét, mely iparos polgárságunk munkájában és különösen ezen munka jövőjében fekszik. Hisz még olyan helyeken is, hol rég idő óta igazi otthona, sőt szép virágzása van az iparnak, pl. Kézdi-Vásárhelyt, mikor iskolát állítanak, nem iparos szakiskolára, hanem gimnáziumra gondolnak. Mert nálunk „ur” akar lenni mindenki; s ez magában nem is helytelen törekvés; csak az „ur” fogalmának értelmezése félszeg. Magyar ember előtt igazán csak az az „ur”, aki földbirtoka jövedelméből élhet és aki hivatalnok.

Ezért örülünk mindannyiszor, ha szóvá teszik ünnepi alkalmakkor azon választófalakat, melyek egyik magyart a másiktól elkülönítik. Az ilyen alkalmak emelkedett hangulata meg szokta mutatni azt az ideális

szép képet, milyen lenne a magyar társadalom megoszolás nélkül. S aki ebben a fenséges képben egyszer gyönyörűséget talált, az magával viszi a lelkesedés nyomán kelt törekvést is, hogy minden olyan akadályt, mely a nemzeti haladásnak itt vagy ott útjában áll, a maga erejével elmozdítani segít. Hosszu és nehéz munka ez nagyon; már ötven éve folytatjuk. De csüggedés nélkül fáradozni benne éppen azoknak az első rendű kötelességük, akik a jövő generáció gondolkodását irányítják.

Az unitárius püspök vármegyénkben.

— Saját tudósításunkból. —

a) A püspök Abrudbányán.

Abrudbánya, 1898. július 5.

Ferencz József unitárius püspök Kolozsvárról, mint e lap hasábjain is jelezve volt, e hó 2-án érkezett városunkba az unitárius templom százéves jubileumára. Számosan utaztak le innen is Zalathnára, hogy részt vegyenek abban a díszes fogadtatásban, melyben a jeles püspök Zalathnán is részesült.

Abrudbányán a város határszélén a városi tanács élén dísz-bandérium mellett Boér Béla polgármester üdvözölte a püspököt, kit különböző helyekről hosszú kocsisor vendég kísért Kolozsvárról, Tordáról, Torockóról, Dicső-Szent-Mártonból, Déváról stb.

A jelzett időre, pontban egyegyed 7 órakor érkezett a püspök a város végén felállított gyönyörű díszkapuhoz. Itt a cigányzene Rákóczy-indulója s a nagy tömegben kigyúlt közönség zúgó éljéne fogadta és Mózes Mihály helybeli lelkész tartott üdvözlő beszédet, mire a püspök meghatottan válaszolva, különösen nagy tetszést ért el azzal a szívhöz szóló kijelentésével: „Én nem akarok téríteni. De ha van valami kedves az én hitemben, ajánlom az egységet a nemzeti életben és szeretetben.” Beszéd után harangzúgás és harsogó zene mellett, elől díszbandériummal vonult be a hosszú kocsisor és tóduló nagy közönség a városba.

Megérkezés után a püspök csakhamar az állami és közigazgatási hivatalok, egyházak és erkölcsi testületek tiszteletét fogadta az unitárius papi házban. A tisztelegők sorában jelen voltak az összes hivatalok és

TÁRCZA.

1848. július 11.

Az 1848-iki dicső események között is alig van nagyszerűbb és elragadóbb annál a jelenetnél, mely a magyar országgyűlésen jul. 11-én — tehát holnap lesz ötven esztendeje — játszódott le. Az 1848. július 5-én szerdán déli 12 órakor — István nádor, mint a király helyettese által — rendkívül nagy fényvel megnyitott országgyűlés lelkiismeretes buzgósággal fogott hozzá a kérvények százával érkeztek a képviselőházba, melyeknek mindenike a fenyegetett személy- és vagyonszabadság megvédelmezéséért kért segítséget az országgyűléstől. A kormány az országgyűlés formaszertű megalakulását várta, hogy a haza megvédelése érdekében hozott javaslatokkal előállhasson. A képviselőházban három párt volt; a többség Kossuth mellé tömörült, ki az új házban is a győzelmes vezér szerepét vitte. Ha volt is a pártok között elvi különbség, abban mindannyian megegyeztek, hogy az ország területi épességének, a nemzet függetlenségének, szabadságának megtartása és megvédelmezése a legelső és legfőbb kötelessége mindnyájuknak. A pártok e magasztos gondolkodásának bizonyítékul épen az a — maga nemében egész nemzeti életünk történetében is páratlan — jelenet tekintendő, amely jul. 11-én játszódott le s amelynek szebbet még nem jegyzett föl a magyar történetírás.

Július 11-én az elnök az ülést megnyitotta s Kossuth — kit az utóbbi napok folytonos izgalmai és az óriási munka egészen beteggá tettek — sápadtan, halkán, csendesen, a háznak szobornémasága között a szószerke lépett. Majd megtörülvén a betegség miatt izzadt homlokát, beszélni kezdett. Mindjárt beszéde legelején felhívta az országgyűlést, hogy „mentsek meg a hazát”. „Ugy érzem magamat — folytatja — mintha Isten kezembe adta volna a tárogatót, mely fölkiáltja a halottakat, hogy ha vétkesek, vagy gyöngék, örök halálba süllyedjenek; ha pedig van bennök életerő, örök életre ébredjenek. Önöknek, Uraim! Isten kezébe adta a mai határozattal, melyet indítványomra hozandának, határozni e nemzet élete és halála felett.” Majd elbeszéli, hogy miért van veszélyben a haza, szól a veszedelem okairól és „a nemzet állapotának irtózatos elhanyagolásáról”. Részletesen beszél a horvátok, szerbek lázadásáról, az aldujai tartományok és a bosnyákországi szélek helyzetéről, majd az Ausztriával való viszonyainkról. Kifejti, hogy mit kell tenni ily körülmények között az ország megvédelmezésére. Végre felhívja az országgyűlést: „mondják ki önök azt, hogy azon rendkívüli körülményeket, melyeknél fogva e hongyűlést rendkívülieg is összehívatott, méltó tekintetbe vevék, a nemzet el van határozva koronájának, szabadságának önállóságának védelmére a legnagyobb áldozatokat is meghozni”. Majd folytatva: „Azért minden balmagyarázat kikerülése végett egyenesen ünnepélyesen kérem, hogy midőn azt mondom: adja meg a képviselőház a 200,000 katonát s az erre szükséges pénzerőnek előteremtését”. . . . itt egy pillanatra megszakítja beszédét, mely alatt Nyáry Pál felállott s jobbát esküre emelve hangosan kiáltá: „Megadjuk!”

Az egész képviselőház óriási lelkesedéssel ismételte a Nyáry által kiáltott „megadjuk”-ot.

Kossuth a lelkesedés csillapultával reszkető hangon folytatá: „Uraim! mondani akartam még, ne vegyétek a kérelmet a minisztérium részéről olyanuk; mintha magyart bizalmat akarna szavaztatni. Nem! A hazának megmentését akarta megszavaztatni.”

„Kérni akarom még önöket . . . De önök fölállottak, mint egyetlen férfi és én — leborultok e nemzet nagysága előtt! És azt mondom: annyi energiát a kivételbe, mint amennyi hazafiságot tapasztaltam a megajánlásban s Magyarországot a poklok kapui sem döntik meg.”

Holnap, a fenséges jelenetnek 50-ik évfordulóján, Pestmegye, az országnak első vármegyéje, diszközgyűlést tart ott ünnepélyesen fogják leleplezni Kossuth Lajosnak Roskovits Ignác által festett arcképét. Az ország első vármegyéjével szívében ünnepelni fog az egész magyar nemzet s az elismerésnek örökké élő koszoruját fogja letenni annak a nagy embernek emlékeire, él, kinek hervadhatatlan dicsőségét alaptalan rágalomnak és hazugságok kisebbíteni nem fogják soha. Vegyék tudomásul s lássák át a holnapi ünnepelekből mindazok, akiket illet, hogy a Kossuth Lajos neve ma már „egy éltető eszmévé finomult” s az az éltető név egyet jelent a hazaszeretettel. Hagyjauak fel tehát aljas rágalmaikkal, mert hiszen az undok, pusztító sáska-raj is — Istennek ez a ronda teremtménye — legfennebb csak egy pillanatra s akkor is nagyon kis területen homályosíthatja el az éltető, világitó és melegítő napot.

Bodrogi János

egyházak képviselői testületileg, hivatali, vallás- és nemzeti különbség nélkül, élő bizonyosságukkal annak, hogy e városban zavartalan felekezeti béke és pártatlan válaszó egyetértés honol.

Este fátylas zene mellett a papi lak előtt Bedő Árpád kir. adótiszt tartott általános tetszéssel fogadott, feltűnést keltő üdvözlő beszédet. S miután e rövid, tömör beszéd nevezetes kijelentéseket tartalmaz úgy a városi, valamint az egyházi életre vonatkozólag, ide is iktatjuk szóról-szóra:

„Főtisztelendő és Méltóságos Püspök Ur!”

Örömmel ragadom meg a kedvező alkalmat, a meg-tisztelő szerencsét, hogy városunk falai között, egyházi községünk és hitrokoni polgártársaink nevében, pár szóval én is üdvözölhessem Méltóságodat.

Tudom, nincsen elég és nincsen teljes szavam a gondolatokra, melyeknek e nevezetes alkalomhoz méltó kifejezést szeretnék adni, de az a ritka fény, melylyel e fátylák Méltóságod tiszteletére felgyultak; az az őszinte, osztatlan lelkesedés, melylyel e helyen is szívünk mélyéből üdvözlőnként nyilvánítjuk: legyen kifejezése annak a hó szeretetnek, mivel vagyunk Méltóságod iránt, s legyen kifejezése annak a vallásos buzgalom adta hódolatnak, melylyel tiszteletünk vallásfelekezeti különbség nélkül Méltóságodnak ama kitüntető jóindulatáért, hogy hitbuzgó egyházközségünket és nemes városunkat atyai kegyelmével meglátogatni kegyeskedik.

Fogadja ezért Méltóságod hálás köszönetünk tiszteletteljes kifejezését.

De amidőn mély tisztelettel üdvözöljük a főtisztelendő és Méltóságos Püspök Urat, egyszersmind az az édes remény tölt be mindnyájunkat, hogy Méltóságod itt nemcsak vallásos hűvének törhetetlen hűségére és olthatatlan szeretetére talál, hanem atyai megnyugvással szerezhet meggyőződést arról is, hogy e nemes városunkban zavartalan felekezeti béke és pártatlan vallásos egyetértés honol; mert a mi összeolvadt jelszavunk: felebaráti szeretettel kapcsolt kölcsönös támogatás! Így és ezzel munkálunk mi egyházaink és drága hazánk érdekében, ezeknek előhaladása és felvirágoztatásáért. És ez nem is lehet másként! Hiszen annyi vihar, annyi csodás küzdelem, mely egy hosszú század alatt egyházainkat is ostromolta, templomunkat is elseperte volna, mint a szél a port, ha nem vagyunk felebaráti szeretettel, ha nincsen itt felekezeti béke és vallási türelmeség!

Nem azt nézzük mi, Főtisztelendő és Méltóságos Püspök Ur, hogy ki, hová, melyik egyház keblébe született, hanem első sorban azt tudjuk, hogy keresztyényeknek születtünk; honleányok, honfiak vagyunk! és amidőn magyar államhonpolgári szent kötelességünket áldozatkész hazafias szeretettel teljesítjük, ha van valahol ereje az igazi hitnek, a fölemelő vallásos életnek: úgy bizonynyal érezzük és tudjuk, hogy van itt és hogy itt van a legszebb, a legedesebb hivatása a vallás-buzgalomnak, hol még „Miatyánkot” is kettőt öröklöttünk: „Szerencse föl, szerencse föl!”

Épp ezért kettős örömmel és amidőn ismételtlen is mély tisztelettel üdvözöljük a Főtisztelendő és Méltóságos Püspök Urat, mint a hazafias vallás-erkölcsi szellem hivatott örét, a magasztos „béke” fölkelet főpapját: mindnyájunknak édes óhaja és leghőbb kívánsága, hogy Méltóságod vendégszerető városunkban a lehető legkellemesebben és otthonosan érezze magát.

Isten hozta Méltóságodat!”

E szép beszédre az érdemes püspök meghatott lelkesültséggel reflektálva, ihletett szavu válaszában kölcsönös felebaráti szeretetre, vallásos egyetértésre s a magasztos békére buzdította, újból is meleg hangon ajánlotta a hívek és közönség figyelmébe a nemzeti egységet!

Ezután az Erdős-féle kertben kedélyes ösmerkedési estély volt, hol a püspök csaknem minden asztaltársaságot kivétel nélkül megtisztelt kitüntető beszélgetésével.

Vasárnap délelőtt 10 órakor kezdődött a tulajdonképpeni ünnep, százéves jubileuma az unitárius templomnak. Megjegyzem itt a református egyháznak ama kitűnő loyallását, hogy e napon templomozást nem is tartott, csak hogy a tömegesebb megjelenéssel minél impozánsabbá váljék az unitárius egyház templomi ünnepélye. Zsufolásig telve is volt a templom vallásfelekezeti különbség nélkül.

Első helyben Mózes Mihály helybeli pap mondott imát. Azután Mózes András kolozsvári unitárius theologiai tanár és lelkész mondott megható szép beszédet. Ezután az „édes szavu” püspök beszélt alapigé nélkül, általánosan. Sajnálatomra, nem reagálhatok e gyönyörű beszédre, mert kívül esik tudósításom keretén. De, hogy mennyire felséges lehetett, bizonyíthatná egy előkelő uri embernek azon nyilatkozata, hogy elhallgatná estig is. Ami politikai kijelentés is volt futó-

lag magában a beszédben, nevezetesen az egyházi új törvényekre vonatkozólag, az a legkorszerűbb szabad-elvű eszméken alapuló nyilatkozat volt, hogy „az új törvények bizonynyal nem csökkenteni, ellenkezőleg fokozni fogják a vallásos életet”. A püspöki beszéd után urvacsorai agendát és imát mondott az Urasztala előtt Simó János tordai unitárius lelkész.

Az urvacsoraoasztással a templomozás délután fél-egy órakor véget érven, 200 teritékű díszebédre gyűlt össze a közönség, nők és férfiak, a „Havas kúrt”-höz címzett szállodában, s itt kedélyes társalgással magasröptű sűrű toasztok között d. u. 4 óráig tartott a fényes bankett. Az első köszöntőt Ferencz József püspök Ferencz József Felsőge apostoli királyunkra mondotta, mit a közönség felállva hallgatott. Ezután Boér Béla polgármester a püspökre, majd a püspök Boér Béla polgármesterre és a városra, Albert Iván főmérnök Alsó-fehér vármegye fő- és alispánja nevében a püspökre, Zsanay Gábor kir. járásbíró Szentiványi Gyula nyug. kuriai bírónak, Szentiványi Gyula a hölgyekre és nőkre, Gvidó Béla diósüzentmártoni unitárius lelkész, esperes az abrudbányai összes hivatalok tisztviselőire, Bedő Árpád kir. adótiszt a hadsereg és képviselőire, Simó János tordai unitárius lelkész Boros György kolozsvári theologiai tanárra, és ezeken kívül még számosan tartottak lendületes pohárköszöntőket. Nevezetesen a püspök három-négy ízben beszélt. Báró Petricsevics Horváth Kálmán egyházi főgondnok táviratilag, Dániel Gábor szintén egyházi főgondnok, főrendiházi tag pedig lévelben nyilvánított üdvözlőket az ünnepély tagjainak és jó kívánataikat az egyháznak.

Bankett után majális volt az Erdős-féle kertben. Sajnos azonban, innen a díszes és jó kedvű nagy közönséget este 8 óra után minijárt szétverte az eső, de folytatólag a „Detonáta” dísztermében még éjfél utániig szólott Salamon kitűnő zenekara tánczvizgalomra.

Ezekkel az impozáns ünnepély véget ért. A püspök innen Verespatakra ment.

Tollagi.

b) A püspök Verespatakon.

Verespatak, 1898. júl. 6.

Semmi sem jelezheti oly szépen a verespataki lakosság és vallásfelekezetek közötti egyetértést, mint a folyóthó 5-én d. u. 5 órakor az itteni unit. ekklesia megvizsgálására érkező unitárius püspök Ferencz József fogadtatása. A község magáévá tette az ügyet és e célból összehívott képv. test. gyűlésben a fogadtatás programját a következőleg állapította meg:

1. A kincstári bánya szája felett elvonuló uton a kir. kincstári bánya díszkapu felállítására felkértek;
2. Bartha Ferencz képv. test. tag a lovas-bandérium összetoborzásával és rendezésével bizatik meg;
3. Gagyi Pálly Samu a kocsi összegyűjtésével;
4. rendőrtanácsos a községi magán- és középületek fellobozása, kidiszítése és este a kivilágítással járó intézkedések elvégzésével;
5. a községi előljáró pedig a püspöknek a község nevében leendő üdvözlésével bizatott meg, és
6. Imreh Károly főszolgabíró a tisztelő polgárság érzelmeinek tolmácsolására kéréselt fel.

7. Másnap délben bankett.

E program a legszebben betartott.

Délután 5 órakor a díszkapu mellett csoportosult elegáns és intelligens publikum gyönyörködve nézte a mintegy 40 tagból álló, nemzeti lobogós, szép rendben vezetett lovas-bandériumot, mely a kanyargó uton való elő- és eltűnésével igen szép látványt nyújtott. Utána az unitárius püspök négy ló által vont kocsi-ban, azt pedig egy hosszú kocsi-sor követte. Felhangzottak a lelkes éljenzések, a taraczkölvéseket pedig a hegyek többszörösen visszhangzották, a várva-várt és általánosan tisztelt unit. püspök a díszkapu elé érkezett. A lelkes éljenzések elhangzásával a kocsiból le-szálló püspököt Jánky Kálmán községi előljáró üdvözölte, hangsúlyozva beszédében a községben uralkodó békés egyetértést, s azt, hogy ezen látogatás feletti öröm általános, vallás- és nemzeti különbség nélkül.

Az ősz főpap, az aranyshajú szónok, a kiváló magyar hazafi, gyönyörű beszédében köszöntö meg a szives fogadtatást, hangsúlyozva remek beszédében az egyetértés apolását. A néma csendben elhangzott szép, remek beszéd után újból zajos éljenzések hangzottak fel, melyek után a magas vendég s a kíséret kocsira szállva, a két sorban, égő méccsével felállított kincstári bányászok között megindult a szép és hosszú kocsi-sor a piac felé. A harangok megkondultak; a taraczkölvések ropogása, fel-felújuló lelkes éljenzések a menetet igen széppé és ünnepélyessé tették, mely a szépen fellobo-góztott piacra érve az ott tolongó tengernyi és lelkesen éljenző tömeg között alig tudott utat nyitni. A házak ablakaiból szép hölgyek lobogtatták piaci kezükben kendőjüket, midőn a menet a püspök szépen kivi-

rágozott szállása, Gruber József ősz polgártársunk lakó-háza elé ért, a hová be is szállott.

Rövid pihenés után a közönség az unitárius templomba vonult. Alig fért el benne az igen szép és elegáns publikum. Nem sokára belépett a püspök is. A dalkör által énekelt egyházi dal, az unit. pap imája után az apostoli kinézésű ősz főpap lépett a szószékre. Csend lett, a publikum visszafojtott lélegzettel várta az ősz főpap ajkairól elhangzó igéket. Megszólt; kedves hangja betöltötte a kis templomot, a játszi napsugár gloriát övezett feje körül. Beszélt a hitről, reményről és szeretetről. E remek beszédet, mely duzzadt a hazafiság és vallási türelmeségtől, hallani kellett, azt reprodukálni gyengé tollam képtelen. A közönség, melynek legalább is háromnegyede más vallásfelekezeti volt, ebből sokat okult. Láttunk és hallottunk egy főpapot, ki mindekenél is magyar minden ízében; hallottunk egy unitárius főpapot, ki arra buzdította hűveit: szeressék a más felekezeteket, mert csak így lehetnek jó keresztények, mert csak akkor követik Krisztus urunk parancsait: Szeresd embertársaidat, miut önmagadat. Megnyugvással hallgatta ezt Verespatak közönsége, annak tenorja buzdítólag hatott reá s reméljük, hogy a vallási türelmeség nálunk ezután is, mint eddig, mintaszerű lesz, azt semmiféle vallási sovinizmus megzavarni nem lesz képes.

Az isteni tisztelet után Verespatak intelligenciája Imreh főszolgabíró vezetése alatt tisztelettel a püspök-nél. A küldöttség vezetője lelkes, költői lendülettel előadott igen szép beszéddel üdvözölte a magas vendéget, ki újból gyönyörű beszédében köszöntö meg Verespatak szives vendégszeretét, újból hazafiságra és egymás iránti szeretetre buzdítva annak minden tagját, kiemeelve beszédében, hogy először magyaroknak születtünk s csak azután kereszteltük valamelyik vallásra, tehát magyarok legyünk, a hazafiságot apolni és terjeszteni hazafias és első, legfőbb kötelességünk legyen. A lelkesen megéljenzett beszéd után a küldöttség tagjait mutatatta be magának Raffay unit. lelkész által. Ott láttuk: Imreh Károly főszolgabíró, a küldöttség vezetőjét (rom. kath.), Drogán János (rom. kath.), Moldován Lejos (rom. kath.), Urbán Mihály kir. bánya-mérnök (rom. kath.), Melis István bánya-mérnök (luth), Szántó György (unitárius), Gruber Vilmos (unit.), Jánky Gyula (rom. kath.), Incze Antal szolgabíró (rom. kath.), Jánky Kálmán (rom. kath.), Jánky Ernő honvéd főhadnagy (unit.), Jánky András rendőrkapitány (unit.), Ajtay Árpád (ev. ref.), Tóth Kálmán jegyző (ev. ref.), Gagyi Pálly Samu (unit.), Bartha Ferencz (unit.) stb. stb. verespataki polgárok és bánya-birtokosok. E névsorból kitűnik, hogy a más felekezetek is ezen örömből kivették a maguk részét, annak kifejezést is adtak, csak a más felekezetek papjai hiányoztak, ámbar a fogadtatás és az isteni tisztelet alatt Lupu György gr. kel. lelkészt ott láttuk.

Este a Verespatak piacán levő házakat a tulajdonosok szépen kivilágították. Az elegáns közönség, kivált a szépen kivilágított impozáns községház előtti téren, valósággal tolongott, valóságos nagyvárosi élet lüktetett azon.

Ma (6-án) tartott meg a „Hungária” vendéglőben az unitárius egyház által rendezett díszebéd. Részt vett abban Verespatak színe-java. Újból gyönyörköd-tünk kedves és magas vendégünk szép szavaiban, melyekkel soha sem tudtuk elteni. Hallottunk másptól is ügyes, talpra esett, hazafias szellemben tartott tosztokat; tanui voltunk ama fesztelen, de mégis tiszteletteljes jókedvűnek és hangulatnak, mely az ebéd alatt uralkodott.

A díszebéd után a népszerű, kiváló főpap nem sokára kocsira ült, kíséretével s a verespataki által kísérvé, elhagyta községünket. Kedves benyomást hagyva hátra, meggyőződünk, hogy lehet valaki azért, mert főpap, kitűnő hazafi, és hogy a vallásosságot a hazafisággal mindig össze lehet és össze is kellene egyeztetni, s a vallási sovinizmus nem minden főpap „erénye”.

Mielőtt befejezném referádat, a püspöki látogatás egyik inkább kacagató, miut érdekes epizódját elmondom.

Egy kereskedőség (nevezük Csizmásinak) tekintélyes és közszeretben álló főnökéhez a következő kérdéssel fordult:

— Tekintetes főnök urhoz egy alázatos kérdésem volna!

— ???

— Kérem megmondani, hogy királyunk és Ferencz József unitárius püspök között közeli vagy távoli névrokonság van?

„Római felfogás.”

A „Közérdek” múlt vasárnapi számában „Diákközlökötés a szünidőben” cím alatt egy sok igazságot tartalmazó cikk jelent meg. E cikk ötletéből és egy néhány sajnós tapasztalatom folytán bátor leszek én is elmondani szerény véleményemet.

E cikk ciklikiró: „Minálkinek a kapott, m s elret ha egés hogy u

Tovább: „Bár is elismer sok van urhoz me loskodást

Sajnos társadalm lása szül növéseit

Sajnos helybeli táncmul mulatság az intelli

gogy ill zönséggé kihívó

darabig megsokai az ifju tünés ne

Nem pellengé tak, hog az, hogy nálunk

Éppen ciklikiró adják a mutatja, mely kö

azt bizo házból dolkozás

Az is ott csal fejet. E tetlenség

„Ur” éppen u minden ahelyett, hasznos

néhány szaporitj mindunt

Ma i gyermek kát is a sithatná szegyeili

kor er léha gy tisztessé elhet, m cseperec poritja.

Bizon oka legt az ifjusá lesz küs példájár addig p mi ma

—

Koloz vármeg és alk bármel előtti ó teljesül vatalos tól, v uj szer közleke percz

percz l óra kező:

Nagy- vinez 10-09, 10-59, Koloz

Apa h vár t tehát v járás mint a Gyulaf falvi é délelőt nem előző utazási

E cikkben egyéb igazságok között ezt mondja cikkirő:

„Minálunk is megtörtént neha, hogy egy-egy apa, kinek a fia valamely tárgyból elégtelen osztályzatot kapott, mesterségre adja a szünidőre büntetésből s elrettentésül, hogy milyen sors várakozik rá, ha egész életében le kell arról mondani, hogy ur lehessen.”

Továbbá ezt mondja:

„Bár közgazdasági szempontból, ugy elméletileg, mi is elismerjük az ipar nagy fontosságát; de még nagyon sok van bennünk a felszeg római felfogásból, mely urhoz méltó foglalkozásnak a gazdálkodást és hivataloskodást tartotta.”

Sajnos igazság, hogy még mindig egy ilyen beteges társadalmi irányzattal állunk szemben, melynek orvoslása szükséges és várható is, de amelynek felszeg kinövésait neha-neha még szemünk előtt láthatjuk.

Sajnos például említhetünk fel egy esetet, mely a helybeli ipartestület által közelebbi időben rendezett táncmulatságon történt meg. Az igazán vidám, kedves mulatság közben megjelent ugyanis egy pár, magukat az intelligenciához számító fiatal ur, kik, ahelyett, hogy illendő jövedvvel mulattak volna, az iparos közönséggel szemben fumigáló megjegyzések kíséretében kihívó magaviseletet tanúsítottak. A rendezőség egy darabig elnézte a valóban furcsa tempókat, de aztán megsokalva, annak egy tagja erélyesen rendreutasította az ifju urakat, kik erre szép csendesen, minden felvétel nélkül elpárologtak a táncszobából.

Nem azért írom e sorokat, hogy ezen ifju urakat pellengérré állítsam, bár oly magaviseletet tanúsítottak, hogy ezt megérdemelnék. Czelom egyszerűen csak az, hogy reá mutassak, mily mértékben uralkodik még nálunk a „római felfogás”, az urhatnamság.

Éppen az a körülmény, hogy egyes uri szülők a cikkirő szerint büntetésből, elrettentésül adják a szünidő tartamára gyermeküket mesterségre, mutatja, hogy mennyire le van még nálunk nézve némely körökben a munka, az ipar, az iparos. Éppen ez azt bizonyítja, hogy azok a gyermekek már a szülői házból viszik magukkal az életbe ezt a ferde gondolkodást.

Az iskola pedig nem ér reá, hogy neveljen, mert ott csak száraz tudományokkal tömik tele az ifjuság fejét. Ezért van oly tömegtelen sok felszegség, elhetetlenség a mi társadalmunkban.

„Ur” akar lenni ma már mindenki. A hivatalnok éppen úgy, mint a kereskedő és a jobb módú iparos minden áron csak „urakat” akar nevelni sarjaiból, ahelyett, hogy iparosoknak adná őket, mely pályán hasznos tagjává lehetnének a társadalomnak, míg így néhány osztályismétlés, órási anyagi áldozatok után szaporítják a főispánok, miniszterek, képviselők ajtain minduntalan kopogató üres fejű „urak”-at.

Ma még csak a teljesen szegény emberek adják gyermekeiket iparosoknak; azok, akik egy kis vagyont kát is adhatnak gyermekeikkel, melylyel azok önállósíthatnák magukat s szaporíthatnák a vagyonos elemet, szegyélik fiaikat iparosoknak adni. Pedig a szülők, mikor erőszakosan tolják fejbe-fejbe tehetségtelen, léha gyermekeiket, azt is meggondolhatnák, hogy egy tisztességes iparos függetlenül és aránylag jó módban élhet, míg a tehetségtelen, csak protekcióból valamivé cseperedett „ur” csupán az elégedetlen elemeket szaporítja.

Bizony, bizony mondom én, hogy a „római felfogás” oka legtöbbször a családokban van, ott szivja magába az ifjuság s viszi azt ki az életbe. S míg az onnan ki nem lesz küszöbölve, addig nem is lesz nekünk más nemzetek példájára érteljes iparos osztályunk és iparunk. Mind-addig pedig, míg erős iparunk nem lesz, el is leszünk mi maradva az előhaladott, gazdag, művelt külföldtől.

B. K.

Vegyes hírek.

— **Uj vasuti összeköttetés Tövis és Kolozsvár között.** Nagy-Enyed városának, a vármegye székhelyének, azon régi óhaja, hogy jó és alkalmas vasuti összeköttetéssel a vármegye bármelyik oldaláról még a reggeli és illetve délelőtti órákban is megközelíthető legyen, végre teljesült. Az államvasutak igazgatóságától nyert hivatalos értesítéseink szerint ugyanis a mai naptól, vagyis július hó 10-től kezdődőleg egy új személyvonat fog Tövis és Kolozsvár között közlekedni, mely Tövisről reggel 8 óra 33 perczkor indul, Nagy-Enyedre 9 óra 01 perczkor érkezik és Kolozsvárt van délután 1 óra 12 perczkor. E vonat menetrendje a következő: Tövis: indul délelőtti 8:33, Diód 8:47, Nagy-Enyed 9:01, Maros-Décsé 9:22, Felvincz 9:32, Maros-Ujvár 9:41, Kocsárd 10:09, Harasztos 10:32, Aranyos Gyéres 10:59, Viragosvölgy 11:38, Boos 11:59, Kolozsalagut 12:11, Kolozskara 12:26, Apahida 12:43, Dezsémér 12:53, Kolozsvár 1:12. — Elértük e vasuti összeköttetéssel tehát végre, hogy nem csak a marosujvári járás, Maros-Ujvár és környéke, valamint a kolozsvári részek, hanem most már Gyulafehérvár és környéke, az alvinczi, balásfalvi és kisenyedi járasok lakói is már a kora délelőtti órákban érkezhettek Nagy-Enyedre, és nem szükséges, hogy, mint eddig volt, már az előző napot, vagy éjszakát legyenek kénytelenek utazásra felhasználni.

— **A szegény tanulókat segélyező kör** nyári mulatságát nem fenyegeti sem eső, sem szél, mert ami mindezeknél hathatósabb a mulatság sikerére: meg van a hölgy rendezőségnek a jó kedv, lelkes kitartás és a jó szívből fakadó aldozatok, mely nemcsak az adományozott nyereségtárgyak nagy számában s a czukraszda gazdag felszerelésében, hanem már is szép összeg pénzben is nyilvánul. A tágas, fedett táncszobájában s a czukraszda, melyet derek tulajdonosa Kun ur díjtalanul bocsátott a hölgyek rendelkezésére, elegendő helyet fognak adni a közönségnek. A mulatság délután 4 órakor már elkezdődik.

— **Szász Béla** kolozsvári egyetemi tanár meghalt f. hó 7-én. A jeles költő és filozofus, idősb Szász Károly nagyenyedi tanár fia, született Nagy-Enyeden 1840. apr. 23-án. Tanulmányait Németországban fejezte be, hol a híres Fischer Kunót hallgatta és Faust-előadásait bő kivonatban ismertette a Budapesti Szemlében. Hazajöven, sokoldalú irodalmi tevékenységet fejtett ki. Lefordította számos kiváló angol és német történetirő és filozofus munkáját; nevezetesebbek: A négy György, Esmund Henrik, Stuart Mill logikája, Az erkölcsök metafizikája. Az Erdélyi Múzeumban is több kiváló értekezése jelent meg e nemben. Longfellow verseit mintaszertén fordította, egyformán gondot fordítva az eszmei tartalom hű előadására s a tiszta, zengzetes formára. Ugyane tulajdonságok jellemzik sajtó lírai költészetét is, melynek legkiválóbb termékeit 1866-ban gyűjtötte össze tartalmas kötetbe. Érzelmekben és gondolatokban gazdag, „nemes” és megnyugtató hangon szól az élet visszasszágairól, megérinti nagy kérdéseit is és ritka melegséggel, tréfás játszissággal zengi apró örömeit”, mondja felőle Beöthy Zs. irodalomtörténete. A Kisfaludy-társaság már 1868-ban tagjává választotta; székfoglalója volt: „A szabadelvűek” című szatirája. 1872. óta a kolozsvári egyetemen a bölcsészeti tanára, 1883. óta az Akadémia levelező tagja. Mint lapszerkesztő és vezércikkirő s mint az erdélyi ev. ref. Egyházkerület igazgató-tanácsosa is nagy tevékenységet fejtett ki s nagy erővel védte bátyjának, az erdélyi ref. püspöknek terveit. 1890. október óta megbérelt szellemmel élt, folytonosan kísérletet téve, hogy dolgozhassék meg családjaért, melyhez megható szeretettel ragaszkodott. Csak a legéberebb ellenőrzés tartotta vissza, hogy tizenegy élő gyermekének jelenéért s jövőjéért tört erejével is munkát ne vállaljon. A ritkaság-számba menő testi és szellemi erejét s közkedveltségű férfit sokak részvéte és igaz könnye kísérik sírjába. Mindezek szívében áldott lesz az ő emlékezete.

— **Tíz éves találkozó.** Szép ünnepélyre gyűltek össze azok az ifjak, kik 1888. június 30-án tették le kollégiumunk főgimnáziumánál az érettségi vizsgálatot. F. év június 30-ára hivta össze őket Székely Ödön Bethlen-kollégiumi r. tanár és dr. Reich Béla orvos. A 20 ifju közül tíz év alatt 3 halt el: Nagy István, még debreczeni jogász korában; Orbán Sándor, mint állatorvosnövendék, és Sajtó Károly, ki erős akaratú vinta meg már mint gyermek az élet küzdelmét, aztán mint főiskolai tanuló családja támazsa volt s mikor szép képzettséggel, kitűnő orvosi diplomával indult neki az életnek, hogy folytonos küzdelmei után a jól megérdemelt munka jutalmát élvezze, a halál elszólította a szegénysorsu család főtámaszát, a hosszú küzdelmek után a teljes pihenést írta eléje a bölcsességében végére mehetetlen gondviselés. 17 ifju férfi közül az élethivatás csak 10-nek engedte meg, hogy ismét lássa az alma mater s a régi barátokat. Megjelentek: dr. Dózsa József szászvárosi tanár, Egerházi Lajos ujtordai pap, dr. Benedek Zoltán nagyajtai járás-orvos, Nagy Mózes m.-gyerőmonostori ref. pap, Polgári Károly sajszentandrás ref. pap, Sámuel Aladár selyei ref. pap, dr. Pap Mihály huszár ezredorvos Csernovitzból, Takács Károly kökői ref. pap, az összehívókkal együtt 10. A szép ünnepély azzal kezdődött, hogy fölmentek a kollégium dísztermébe, ott Egerházi Lajos ref. pap rövid imát mondott, mire Székely Ödön pár szóval üdvözölte a megjelenteket. Inyen fölmentek a temetőbe s megkönyezték elhunyt tanáraiknak, Székely Ferencnek, Makkai Domokosnak és Szilágyi Gyulának sírját, aztán meglátogatták életben levő volt tanáraikat s halájuknak pár szóval kifejezést adva, a kollégium megtekintése után a „Két hatyru” szálló kerti helyiségében az őket érettségire vitt tanáraikkal ebédeltek. 10 év múlva új találkozásra kötelezték magukat s egy jó nap emlékével eloszlottak.

— **Budapesti tanitók Nagy-Enyeden.** A magyar tanitók turista-egyesületének 12 tagja az általuk rendezett erdélyi részű kirándulás alkalmából Nagy Enyed városát is felkereste e hó 8-án, hol másnap megnézve a város nevezetességeit, tovább utaztak Segesvárra. A turista-társaság este a 6 óra 54 perczkor érkezett vonattal érkezett Maros-Ujvár felől városunkba; fogadtatásukra a város polgármestere több tanácsag kíséretében megjelent az indóháznál, hol az érkezőket üdvözölte, a város vendégeitl hívta meg. A város a „Két hatyru” szálló megfelelő helyiségében megvendégelte a társaságot. Vig vacsorázás közben volt sok szép felköszöntő. Másnap, e hó 9-én (szombaton), a turista társaság Székelyhidy Ödön főjegyzőhelyettes és a leányiskola több tanitójának kalauzálása mellett a város nevezetességeit tekintették meg. A csunya, esős időjárás azonban e tekintetben sok akadályt okozott. A kirándulók e hó 9-én a déli 12 óra 29 perczkor induló vonattal hagyták el városunkat, megköszönve a városi hatóság lekötölező figyelmességét és előzékenységét.

— **A fürdeni járó közönségnek** naponta van alkalma arról a szennyről meggyőződni, mely a czigány-sort mindenféle alakjában ellepi. Lehetetlen azt részletezni. De lehetetlen meg nem undorodni attól a sokféle ingredienziától is, amit az ember mentében a vízbe hullani lát. Ezen épületes látványok közt már az nem is feltűnő, hogy ruhátlan purdék nyúzóknak napról-napra a fürdeni járó lányok szeme láttára. Nem lehetne ettől megkímélni őket?

— **Halálozás.** Feiler Farkas terménykereskedő, a nagyenyedi izr. hitközség volt elnöke, folyó hó 9-én reggel 3 órakor hosszas és kínos szenvedés után meghalt. Hült tetemei f. hó 10-én d. u. 3 órakor fognak a helybeli izr. sirkertben örök nyugalomra helyeztetni.

— **Közönségünk figyelmébe.** Nagy-Enyed város adóhivatala ez uton is értesíti az adózó közönséget, hogy az általános jövedelmi pótdadó-kivetési lajstrom az 1898. évre megállapítván, e hó 10—18-ig a városi adóhivatalnál közszemlére ki van téve és bárki által betekínthető a hivatalos órák alatt.

— **Pöstyénből** írják nekünk: A napokban ment végbe a Pöstyén fürdőn emelt új Ferencz József fürdő megnyitása nagy ünnepségek között. A tulajdonos, gróf Erdődy Ferencz v. b. t. t. nevében Tersztyánszky Géza jászágigazgató-helyettes mondotta az ünnepi beszédet, melyre a fürdő berlője mondott leendő beszédet. A szép ünnep a Szózat elnevelésével ért véget. Ott voltak Rudnyánszky Béla, Fridéczky Timót, Brázay Kálmán orsz. képviselők, Széchenyi Andor, Somssich Gyula, Zamoyski Károly, Khevenhüller, Zedwitz, Gräwenitz grófok, Nagy Dezső műgyet. tanár, számos bel- és külföldi orvosi kapacitás, a sajtó képviselőiben többen, köztük Kemechey Jenő, Zempléni P. Gyula. Az ünnepély fényét emelte Frigyes hohenzollerni herczeg a román király fivérének jelenléte, aki eleinte szerényen huzódott meg a közönség között, később azonban magyaros melegségű ovációk tárgya volt. A megnyitást 150 terítékű bankett követte, melyen felköszöntőt mondtak: Erdődy gr., titkos tanácsos a királyná, Rudnyánszky képviselő a grófra. Polharat emeltek még Nagy Dezső műgyetemi tanár, Brázay Kálmán orsz. képv., Steiner Antal bécsi egyetemi professor és számosan mások. A most felavatott új fürdő ugy fénye mint hygienikus berendezésénél fogva talán egyetlen az országban és nemcsak Pöstyénnek, hanem az egész országnak dicsőségére szolgál. A nagyszámú vendégek, különösen a külföldről jött orvosok elragadtatással beszéltek az új alkotásról, mely bizonyára nagy mértékben fog hozzájárulni ahhoz, hogy Pöstyén a világfürdővé való fejlődés útján, melyen jelenleg is örvendtesen halad, minél nagyobb lépéseket tegyen.

Közgazdaság.

A Nagyhortobágy.

(Folytatás.)

A Hortobágy összes területe 49.743 kat. hold, melyből levonva 9424 hold bérletet és 4181 hold másféle használatot, marad mint jószággal valóban értékesíthető terület 36.138 kat. hold. A Hortobágy legnagyobb részben szikes, barna vagy sárga agyagból áll, mely alacsony fűvel csak legeltetésre alkalmas. Van e területen 5283 hold szántóföld. Az ohati kifizetőföldek nagy részben kötött agyagból állanak s szikesek, a Tiszához közelebb pedig elhomokosodnak. A tisztán legeltetésre szolgáló földterületen kívül van még Ohatnak 129 hold erdeje.

A hortobágyi legelő általában van szik, foltos felülettel, mely esőben feuketeleu sártengerré s szárazságban sziklakeménynyű válik. A talaj felső szine nagyon elűtő, egyik helyen barna, másikon sárga agyag, borsó egész ökolnagsága márga göbökkel telve. Ez alatt szürke, nagyobb szemű homok következik. Eme részek eredeti alkatát nagyon lényegesen megváltoztatta a „Tiszaszabályozás”. Vizei, mocsarai eltűntek, nincsenek meg többé a sáros, gyékényes helyei. Azonban időről-időre mégis sok hely kerül víz alá. Hogy azon aldatzal szemben, mely a várost ebből kifolyólag terheli, nevezetesen: tiszaszabályozási költségek címén 5449 frt 04 krt, tiszáármentesítő alapnak a gátemelési költség fedezetére 6000 frt, nyert-e, vagy vesztett, igen bajos volna eldönteni.

A vízvédelmi társulat szempontjából az ármentesítés hasznos volt, de nem a gazda szempontjából. Mig víz járta e nagy területeket, amint az lassan-lassan visszahúzódott, mindig volt a jószágnak legelni valója, ma egyszerre kiszáradt, s akárhány év van olyan, amikor a legeltetési használat csak pár hónapra szorítkozik, mi nem úgy volt régen a vízszabályozás előtt. Egészmen másként alakulnának a viszonyok, ha Hortobágyunkat öntözni lehetne, ez a fűtermést megsokszorozná.

De szik borította térein is találkozunk oly pontokkal, hol a kőr és akác megállják a helyüket s itt már delelők vannak, mindannyi óazok a nap hevétló tikkadó jószágnak. Szik területének nevezetes sajtásból az, hogy keserűföldben is gazdag, mit legjobban bizonyít az 1876-ban a Hortobágyon ássott kut, melynek vize keveset enged a budai akármelyik kaserűviznek hatás tekintetében.

A gazdasági kezelés „a gazdasági bizottmány” kebeléből választott „hortobágyi intéző bizottság” kezébe van letéve. Valamint a gazdasági intéző bizottságnak, ugy ennek is a gazdasági tanácsnok az elnöke. Feladata a pásztorok felfogadása, a legelő jószág kihajtási ilenének megállapítása, a jószág átvétele a hortobágyi hidnál, a legelő helyek kijelölése, a jószágbiralat, az apaállatok kiválasztása, a jószág átólvassás, ellenőrködés, az egészségügyi viszonyokra való felügyelet, a törzsgyula és ménes teli takarmányáról való gondoskodás, kutak, itatóhelyek rendben tartása. A bizottságból választatnak megint külön-külön az egyes gulyák, ménesek, kondák, nyajak felügyelő gazdái. Kiegészítik a felügyeletet a mátai biztos és az állatorvosok.

Érdekes voltánál fogva elmondom, miként, mi módon felel meg a bizottság körvonalozott feladata egyes részeinek?

A pásztorokat a közvetlen őrizetre fogadják fel, kik

azután a rájuk bízott jószágért felelősek, nemkülönben a számadók az általuk fogadott bojtárokat, kiket maguk fizetnek. Ellenőrzik őket egyfelől a felügyelő gazdák, másfelől a mátai biztos és az állatorvosok, mint kint lakó tisztviselők.

A pásztorok, a puszták ez örökös gyermekei, felfogadását a hortobágyi intéző bizottság egy erre már előre megállapított napon, mikor az öreggazdák a tanácsnok elnöke alatt összejönnek, végzi. A felfogadást napra a valyi pásztorok és az azzá lenni akarók felrendeltetnek a városgazdai hivatalba. Az elmúlt évben szerzett tapasztalatok nyomán a pásztorok megbízhatósága, gondossága, hűségéről ki-ki tájékozva van. A legeltetési bérre nézve, mely a legeltetett jószág számához képest ingadozik, szintén megegyeznek. Most a számadó pásztorokat egyenkint a plénum elé idézik. (Folytatás következik.)

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

469. szám. 1898. bvrh.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-ez 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy az abrudbányai kir. járásbíró-ság 373-1898 számú végzése folytán dr. Pop Lőrincz ügyvéd által képviselt, az abrudbányai ev. ref. egyház javára abrudbányai Tabakovits Árpádné ellen 98 frt 95 kr tőke, ennek 1897. évi márczius hó 4. napjától számított 5% kamatai és eddig összesen 12 frt 30 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság 898. §. foglalt és 318 frtra becsült, a foglalási jegyzőkönyv 7-től 14. tételéig Tabakovits Árpádnénál különböző nemű háziutortokból álló ingóságok nyilvános árverés után eladtnak.

Mely árverésnek az abrudbányai kir. járásbíró-ság idézett számú kiküldetést rendelő végzése folytán a helyszínen, vagyis a peres lakásban abrudbányán leendő eszközésére 1898. évi júl. hó 19-ik és következő napjának d. u. 4 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-ez 108 §-a értelmében a legelőbbet ígérnek becsáron alul is eladni fognak.

Az előírt határidő elmulasztása esetén az 1881. évi LX. t.-ez 108 §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Végül felhívottnak mindazok, kik az előírt határidő elmulasztása miatt a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és az a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alóli kiküldöttnök vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Abudbányán, 1898. évi július hó 6. napján.

Szabó Dénes,
kir. bírósági végrehajtó.

1523 1-1

Alsófehér vármegye főispánjától.

Sz. 337-1898 főisp.

Pályázati hirdetmény.

A kormányzatomra bízott Alsófehér vármegyében több, 360 frt évi fizetés és 50 forint évi lakbér élvezetével egybekötött közigazgatási gyakornoki állás jövendő üresedésbe, ezen állásokra ezenel pályázatot hirdetek, és felhívom mindazokat, kik ezen állások bármelyikét elnyerni óhajtják, miszerint kellően felszerelt, életkorukat, családi állapotukat, jelenlegi alkalmaztatásukat és az 1883. évi I. t.-ez 3. §-ában előirt minősítést igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám folyó évi **augusztus hó 15-ig** terjesszék be.

Nagy-Enyeden, 1898. július hó 2-án.

Zeyk Dániel,
főispán.

1525 1-3

Eladó házas telek.

Nagy-Enyeden, a Magyar-utca 41. sz. alatt levő, ijt. Végh Sámuel tanárjelölt tulajdonát képező

HÁZAS TELEK

örök áron eladó. Értekezni lehet dr. Jeney Elek ügyvéd ural N.-Enyeden.

1522 1-3

Nem a nagy krach,



hanem szolid alapon vagyunk képesek az alább felsorolt Britannia-ezüst készletet 56 drbot, hallatlanul olcsón: **6 frt 60 kr**rt bárkinek eladni

6 drb fin. **Britannia asztali kés**, val. ang. peng.
6 drb amer. **Britannia-ezüst villa** egy darabból,
6 drb amer. **Britannia-ezüst evőkanál**,
12 drb amer. **Britannia-ezüst kávéskanal**,
1 drb amer. **Britannia-ezüst levesmerő**,
1 drb amer. **Britannia-ezüst tejmerő**,
2 drb amer. **Britannia-ezüst tojásserleg**,
6 drb angol **Britannia alsótálca**,
2 drb hatásos **asztali gyertyatartó**,
1 drb **teaszűrő**,
1 drb igen finom **Britannia cukorporzó**,
3 drb igen fin. **gyümölcskés**, porcellán fogóval,
3 drb igen fin. **gyümölcsvilla** porcellán fogóval,
6 drb **Victoria alsótálca**.

56 drb összesen csak **6 frt 60 kr**.

Ezt az 56 tárgyat képesek vagyunk **6 frt 60** krnyi potom áron eladni. A Britannia-ezüst kívül-belül fehér fém, mely ezüst színét 25 évig is megtartja, erről jótállunk. Annak bebizonyítására, hogy ez a hirdetés merő igazság, közzétesszük a következő

nyilvános kijelentést:

Az esetre, hogy ha a megküldött britannia ezüstkészlet nem felelne meg, szó nélkül visszadjuk a megfizetett összeget. A ki csak használhatja, rendelje meg e diszes készletet, mely

házassági és alkalmi ajándéknak

továbbá a szállóknak, vendéglőknek és jobb háztartásoknak igen alkalmas. Kapható egyedül csak

RIX kiviteli üzletében

a tanítóegyesület stb. szállítja, törv. bejegyzett 30 év óta fennálló cég

Wien, II/2, Praterstrasse 16.

Széjjelküldés vidékre utánvétellel vagy előzetes fizetés esetén.

Tisztítópor 10 krajczár, láda 40 krajczár.

Valódi csak ezzel a védőjeggyel.

Számos elismerőlevél megtekinthető.

Óvás! A mások részéről hirdettet csekély értékű 44 drb evőkészlet nálunk csak 5 frtra kerül, de ezeket nem ajánljuk. 1444 8-12

Kitűnő
vastag hántott cserefát
ajánlunk ölet **10 frton** házhoz szállítva, tömötten összerakva. Előre rendelhető **Bisztritsány Lajos** üzletében **Nagy-Enyeden**.
1506 4-10 Varga Mihály és Társa.

Több mint 50 év óta sikerrel használtatik!

ESZÉKI SPITZER-KENŐCS

és az

ESZÉKI SALVATOR-SZAPPAN.

Valódi minőségben csakis, mint eddig, ezenel is **Eszéken, felsőváros**

Dienes C. J.-féle

gyógyszertárban készül és megrendelhető.

Szeplőket és májfoltokat,

valamint az összes bőrtisztítatlanságokat biztosan eltávolít.

1 tégely valódi Spitzer-kenőcs 35 kr.
1 üveg " Spitzer-mosdóvíz 40 "
1 darab " Salvator-szappan 50 "
1 doboz " lyoni rizsper 3 "
szinben " " 50 kr és 1 frt.
1 tégely képszata " " 60 kr

Figyelmeztetés!

Csak akkor valódi, ha a fenti törvényileg beigtott védőjeggyel el van látva, és kérik a t. közönség csakis **DIENES**-féle eszéki kenőcsöt és szappant kérni és elfogadni.

1486 7-10



Aki épületein vagy kerítésein, szóval az időjárás változásainak kitétt **szabadban** levő **fatárgyakat egyszerű és biztos módon**, bemazólással, **rothadástól és gombaképződéstől** évekre meg akarja óvni, használja a több mint 20 év óta alkalmazott

Carbolineumot

(Patent Avenarius)

s őrizkedjék a csekély értékű utánzatoktól.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Carbolineum-gyár R. AVENARIUS

BÉCS, III., Hauptstrasse 84.

1436 10-10

EGÉSZEN FRISSEN ÉRKEZETT.

Előre bátorkodom a birtokos uraknak szives tudomásukra hozni, hogy **valódi javított** Wermorel peronoszpóra permetezőim már utba vannak, ezekből a mult évben is közel 40 drbot adtam el és aki csak tehette, még utána rendelt; ez biztosítást nyújt, hogy ezek a legjobbak. Az idén érkezendők között még az a javítás is van, hogy folyadektartójuk oly kemény ércből készül, mely képes a kékkő-oldat pusztításának ellent állani. **Legkönnyebben szétszedhető**, bárki által igazítható és összeállítható. **Teljes jótállás** mellett árusítom el 12 és 14 frton. Ezek felől Deák Tamás ur, Budapest székesfőváros szőlő- és gyümölcsgazdasági intézője, ugy nyilatkozik, hogy az idő szerint a legjobbak. Ugy a minta permetező, mint a nyilatkozat nálam már is megtekinthető. Kékkő **legerősebb**, legolcsóbb napi áron, nálam mindig kapható. Nemes aczélból készült **kaszáimat** jótállás mellett jó előre szintén ajánlom.

Tisztelettel értesítjük az építető közönséget, vállalkozókat és hivatalokat, hogy bizományosunk **Bisztritsány Lajos** urhoz Nagy-Enyedre nagyobb mennyiségű

Roman és Portland cementet

küldtünk. A beocsini cement legjobbnak bizonyult minden gyártmány felett. Bizományosunk bármely állomásra a fentebbi beocsini gyártmányokból legolcsóbban szállít bármekkora mennyiséget. Tisztelettel

BEOSCINI CEZEMENT UNIO.



Bethlen-utczában

3 szoba, konyha, pineze, dísznó-ól, tyukketrecz, és faskamrával ellátva **kiadó**.
Bővebben értekezhetni **Bisztritsány Lajosnál**.

A leghiresebb gőzmalmi lisztek leszállított áron ajánlom.

Korona-tyukszem- és szemölcs-tapaszt mindenkinek ajánlok. Egy doboz ára 30 kr. Biztos eredményről szavatolok, ellenben a pénzt teljesen visszaadom. **Friss caviárt, angolnát, pisztrángot, szárdi-nyáit és orosz halakat** jutányosan ajánlok. Teljes tisztelettel
1345 24-52

Bisztritsány Lajos.

Egy 13-14 éves jó erkölcsű fiu

tanulónak

elfogadtatik.

Friss székely turó és kaskavál mindig kapható.